

ouderschap, vertrouwensleer en nog zoveel meer

TEN GELEIDE BIJ 2022/3

Matthias E. STORME
co-directeur TPR

L.S.,

Ook dit nieuwe nummer van ons Tijdschrift handelt vooral over kerngebieden van het privaatrecht: verbintenissenrecht, familierecht en familiaal vermogensrecht. We openen met “De Redactie Privaat”, waarin onze mederedacteur Alain-Laurent Verbeke reflecteert over de hercodificatie van het familierecht en familiaal vermogensrecht, wat daarbij verworven is en wat nog openblijft, en de grote communautaire kloof die daarbij opnieuw aan het licht is gekomen. Zijn evaluatie is alvast erg positief over hetgeen wel reeds in het nieuwe Burgerlijk Wetboek terecht is gekomen.

Maarten Herbosch zet zijn tanden in een van de meest centrale leerstukken – en tegelijk twistpunten – van ons verbintenissenrecht: de grondslag van de verbindende kracht van de overeenkomst. Het is een van de leerstukken waarbij de heersende leer – en ook de auteurs die het verbintenissenrecht zopas gehercodificeerd hebben – hardnekkig blijven vasthouden aan een theorie die niet overeenstemt met de regels die in werkelijkheid worden toegepast (een ander voorbeeld daarvan kwam aan bod in de bijdrage van Marc Kruithof in nr. 1-2 van deze jaargang, de theorie inzake causaal verband – waarover dan ook in het verslag van de Rondetafel in dit nummer opnieuw wat gensters te vinden zijn). Herbosch fileert de zwaktes van die leer, en dus ook van de bepalingen van Boek 5 BW waarvan daar de neerslag te vinden is, en ontwikkelt een versie van de vertrouwensleer die aan de in ons recht gehanteerde operationele regels beantwoordt en wordt getoetst aan verscheidene toepassingen, zoals de regels inzake wilsgebreken, aanvaarding van standaardvoorwaarden of eenzijdige beloften.

Ouderschap is het onderwerp van twee bijdragen in dit nummer. Jolien Van den Sande werkt voor het *id quod plerumque fit*, namelijk de gevallen waarin

het kind op natuurlijke wijze wordt verwekt, een voorstel uit voor een nieuw vaderschapsrecht dat rekening houdt met alle recente ontwikkelingen en in het bijzonder de overvloedige rechtspraak van het Grondwettelijk Hof. Machteld Vonk concentreert haar wisselleerstoellezing op alles wat die klassieke situatie te buiten gaat, en pleit ervoor om proactief antwoorden te zoeken op een reeks wetenschappelijke en maatschappelijke ontwikkelingen waardoor de vraag rijst of een kind in sommige gevallen meer dan twee ouders kan, mag en/of wil hebben. Bij mij rijst na reflectie bij dit alles de vraag of we niet te veel in een eenheidsbegrip willen stoppen, en het misschien wel tijd wordt om nuances mogelijk te maken door ouderschap en afstamming te ontkoppelen voor het nog beperkt maar groeiend aantal gevallen waarin de biologische afstamming en de (andere) functies van het ouderschap niet samenvallen of het althans wenselijk is ze niet te laten samenvallen. Het recht op waarheid enerzijds en andere rechten van het kind ten aanzien van ouders of ouderschapskandidaten kunnen op die manier gecombineerd worden zonder dat het ene ten koste van het andere gaat.

In de uitgeschreven tekst van eveneens een wisselleerstoellezing behandelt Emanuel van Dongen een andere *evergreen* van het privaatrecht, namelijk rechtsmisbruik, en wel met een mooi overzicht van de rechtshistorische ontwikkeling en dogmatische inbedding in het Nederlandse en Belgische recht, alsook bijzondere aandacht voor het procesrecht waarvoor ook uitgebreid empirisch materiaal ten nutte wordt gemaakt.

Voorts vindt U een uitvoerig verslag door Christopher Borucki van de rondetafelconferentie die het TPR organiseerde over de hervorming van het (buitencontractuele) aansprakelijkheidsrecht, waarin een keur van civilisten uit alle delen van het land het gesprek aanging over de vraagpunten die wij distilleerden uit de bijdragen verschenen in nummer 1 van 2021. Dat het de wetgever moge inspireren.

We sluiten zoals gebruikelijk af met een rist van boekbesprekingen en beloven om binnenkort uitgebreid aandacht te besteden aan het nieuwe verbintenisrecht van Boek 5 BW.

Veel leesplezier!